

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmvla Casvvm Conscientiae De Sacramentis

Gretser, Jacob

Ingolstadii, 1611

Antipharmacum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40295

Antipharmacum.

HÆC omnia ex imperitia oriuntur. Nam vt quis adultus verè & validè baptizetur, simpliciter necessarium est, vt habeat intentionem seu voluntatem formalem, seu *virtualem* vel *interpretatiuam* recipiendi sacramentum, siue generatim id, quo Christiani censentur ad Christianam professionem primitus initiari. Quæ intentio nisi adsit, nihil efficitur, quandoquidem Deus Sacramenta ita instituit, vt iis nolit, nisi aliquo modo volentes ac cupientes, insigniri. nam & hic valet illud sancti Augustini; *Qui fecit te sine te, ille non saluabit te sine te*; hoc est, sine tuo assensu & consensu. Neque baptismus tali Iudæo collatus est sacramentum formaliter loquendo; quia vt sit verus baptismus requiritur aptum & proportionatum subiectum; neque enim sine tali subiecto verus baptismus existere potest; cum eius essentia consistat in actuali ablutione subiecti apti & proportionati; sed in casu de quo Lutherus differit, non est aptum & proportionatum suscipiendi baptismi subiectum; nam homo, qui nullam penitus habet aut habuit voluntatem seriò suscipiendi baptismum; sed tantum ludit & illudit; non est aptum & porportionatum subiectum; ergo neque actio, quæ circa illum exercetur, est sacramentalis seu sacramentum; nisi materialiter & impropriè. Propriè certè non magis, quàm si quis circa aliud nõ aptum baptismi subiectum, siue animatum, siue inanimatum, verba baptismi cum aspersione aquæ usurparet.

Et rem ita se habere, probamus ex ipso Lutero; qui in Homilia de baptismo sæpe inculcat, tria ad baptismum necessariò requiri, & eorum aliquo deficiente, veritatem baptismi non posse subsistere; *materiam seu aquam,*
ver-

verbum, seu formam; & mandatum Dei. nam si sufficeret duæ illæ partes, videlicet aqua & verbum, inquit Lutherus, tum ego & quilibet alius baptismum instituere posset cum vellet, imò tot sacramenta cuique facere liceret, quot liberet: At hic deest illud tertium, quod Lutherus ad essentiam baptismi requirit, nempe mandatum Dei; Deus enim nusquam & nunquam iussit, vt baptizetur homo baptismi prorsus incapax, vel ille, qui nullam penitus veram & seriam baptismi suscipiendi voluntatem habet: talis ergo baptismus à ministro, etiam fallaciam ignorante collatus, nullus est.

Dua quidem illæ partes (materia & forma) inquit Lutherus, huc pertinent, sed nondum satis sunt, vt per se possint sola sacramentum facere, verùm addenda est & tertiã pars, vt Trinitas hic tota habeatur, videlicet, diuinum mandatum, seu iussio. Cùm hoc potes probare & affirmare, quod diuina Maiestas in calo dixerit; Ego id iussi, mandauit & instituit, tum duæ illæ partes priores valent & constituunt Sacramentum, & tum demùm verè Sacramentum vocatur; alioqui, vt dixi, omnia, quacunque homines excogitare possent, Sacramenta essent.

Quæritur XXVII. Vtrum candidatis baptismi adhibendi sint Patrini, seu Susceptores, seu, vt Calvinistæ appellant *fidei iussores*. Respondent omnes; admittendos; sed non Pontificios, non alterius à sua religionis; non malæ fidei, *non excommunicatos*. Vide Caluini epist. 258. 381. 149. & Hunnium Tract. de Sacramentis, cap. 13. de Baptismo in fine.

Nec habeo, quod addam, nisi hoc; si Prædicantes ferre nolunt, vt Catholici fungantur officio *Patrinorum*,

quando sectariorum liberi baptizantur; multò minus Catholicis sacerdotibus & Parochis tolerandum esse; vt Catholicorum infantibus constituentur Lutherani aut Calviniani Patrini; quia hoc nihil aliud est, quam lupo ouem, & miluo pullum gallinaceum committere. Adeo autem Lutherus *patrinos* adhibēdos censuit, vt suis quoque certam formulam præscripserit, qua foeminæ rogari debent, vt recens natis infantibus *patrina* seu *commatres* fieri dignentur. Vide Colloq. Germ. tit. *de baptismo*, & Lat. cod. tit. tom. 2. Neque negant Lutherus & Lutherani cognationem spiritalem natam ex officio *patrinorum*: Quid enim frequentius in ore Lutheranorum, quàm *compatres, commatres, &c.* licet abnuant ex hac cognatione matrimonio contrahendo obstaculum nasci; de quo suo loco.

De effectibus Baptismi.

QVÆRITVR XXVIII. Qui sint effectus baptismi. Respondetur varios poni à Luthero, & Lutheranis; à Caluino & Calvinianis, vt videre licet in libris & sermonibus, quos iam in antegressis erotematis citauimus: vnus tamen præ cæteris, est notabilis & commemorabilis, de quo Lutherus in Colloquiis mensalibus tit. *de Baptismo*. Doctor Martin fragte sein Weib / ob sie auch glaubt / daß sie heilig were? Da verwundert sie sich / vnd sprach: Wie kan ich heilig seyn / Bin ich doch ein grosse Sünderin. Darauff sagte D. Martin: Sehet nur da an den Bâpfflichen Grewel / wie er die Herzen verwundet / Warck vnd alles innwendigs eingenommen vnd besessen hat / also daß sie nit mehr sehen können dann nur die äusserliche persönliche Frömbkeit vñ Heiligkeit / so ein Mensch für sich selber thut. Vnd er wandte

Fol. 155. edit.
Francof. fol.
1571.